

האתגר: לשמר את ההישגים לאורך זמן

01.11.2024 | שבת מאיר בן שבת | written by

הנתונים הקשים של חודש אוקטובר ממחישים את מחיר הדמים של המלחמה. לצה"ל ולמערכת הביטחון הישגים מרשימים בכל הזירות, אך המטרות טרם הושגו במלואן והמלאכה לא תמה. המכות שניחתו על חמאס בעזה ועל חיזבאללה בלבנון אמנם כואבות, אך שני הארגונים עדיין יכולים להתאושש מהן ובפרק זמן פחות ארוך מכפי שמקובל לחשוב. זאת, הודות ליכולות השיוריות שלהם, לתמיכה החיצונית שמובטחת להם, לפעילי-השטח ולנאמנים הרבים שעדיין נותרו וגם על ידי מרכיבים שהם מנסים לשלב בכל הסדרה עתידית. ישראל אינה צריכה לברוח באמצע וגם לא להסכים להסדרים שיאפשרו לאויבינו להשתקם. עלינו להבטיח שהמחיר הגבוה ששולם - לא יהיה לשווא.

חופש פעולה ביטחוני לישראל ☒ תנאי חיוני לכל הסדרה

מנקודת מבטה של ישראל היעד שישראל הגדירה למלחמה בצפון הוא לאפשר את חזרתם של תושבי הצפון לבתיהם בבטחה. עד כה הלחימה בשטח דחקה את חיזבאללה אל מחוץ לרצועת-הגבול והנחיתה עליו מכות קשות, אך הוא מפגין התאוששות וביטחונו העצמי מתחזק.

הציפיות הגבוהות לכינון הפסקת-אש מהירה שקידמו את פניו של השליח עמוס הוכשטיין, התחלפו חיש מהר במסרים צוננים באשר למחיר שלבנון תהיה מוכנה לשלם עבור זאת. הבסיס לכל הסדר, כך נמסר שם, הוא החלטה 1701, בלי תיקונים ובלי הרחבות. עמדה זו כמובן אינה מקובלת על ישראל. הישגי צה"ל מספקים עמדת מיקוח שמאפשרת לתבוע את פירוק חיזבאללה מנשקו על בסיס החלטה 1559 של מועצת הביטחון וגם לכונן הסדרים שימנעו את התחמשותו ואת חזרתו לדרום. חולשתה העיקרית של כל הסדרה נובעת מהקושי לאכוף ולשמר אותה. איתור ההפרות הוא אתגר לא מסובך. לעומתו ☒ מניעתן או פעולה נגדן ☒ הן עניין סבוך יותר, לנוכח ההשלכות המדיניות ולאור הפיתוי לשמור על השקט והיציבות ☒ כאשר אלה ישררו. חיוני אפוא שישראל תתעקש להשאיר בידה חופש פעולה ביטחוני לאכיפת ההסדרה בלבנון ותקבל לכך את הסכמתה הרשמית והמוצהרת של ארה"ב. נכון גם שלא לקשור בשום צורה בין ההסדרים בלבנון למצב בעזה. לניתוק בין הזירות יש ערך תודעתי שאין לזלזל בו. בשלב זה.

על כל פנים, בנקודת הזמן הנוכחית קשה להעריך את סיכויי הצלחתו של השליח הוכשטיין. נכון להמשיך את המגעים על כך תחת אש. כך תנוצל גם המצוקה הקשה של מדינת-לבנון. ישראל צריכה להמשיך לתקוף גם בעומק לבנון ובביירות ☒ כדי לסכל את הניסיונות לחמש את חיזבאללה, לפגוע בנכסיו ולהגביר את הלחצים המופעלים עליו מהפלגים האחרים, שנחרדים למראה הרס הבירה הלבנונית.

צה"ל בעזה כדי למנוע את התאוששות חמאס

ביחס לרצועת עזה, פעולת צה"ל בג'בליה גרמה להרמת גבות בישראל אצל מי שחשב שכבר סיימו את הפרק הזה. ההתנגדות שבה נתקלו הכוחות הראתה שאין זה כך. האתגר אכן אינו פשוט ועדיין אין זה דומה לפשיטה הראשונה או השנייה שהתנהלו במרחב הזה. הפעולה בצפון הרצועה היא צעד נכון, שנועד להשיג כמה מטרות: ראשית, למנוע את התאוששות חמאס ולקפד את ראשיהם של הפעילים שנכנסו לנעליהם של אלה שחוסלו ונעצרו, שנית להעמיק את הפגיעה ביכולות שנותרו. שלישית ² לשבש את המהלכים שחמאס עושה כדי לחדש את משילותו, רביעית ³ להפעיל לחץ שיוכלו לסייע בקידום המו"מ בנושא החטופים. כזכור, אפילו ביו"ש שלאחר "חומת מגן", בתנאים פחות קשים מאשר בעזה, ההתמודדות עם הטרור נמשכה שנים לאחר שהמבצע הסתיים. גם אז התנהל בישראל דיון ציבורי בשאלת התוחלת של המאמצים ("האם יש תחתית לחבית הטרור"). בסופו של יום ⁴ הנחישות הישראלית ניצחה.

מה נשאר לאויב ? ⁵ זו השאלה החשובה

ככל שהדיון הציבורי בסוגיות ההסדרה מתרחב נכון לעסוק בשאלת היכולות השיוריות של האויב ("כמה נשאר לו") יותר מאשר בשאלה ⁶ "כמה לקחנו לו". אמנם לא תמיד התמונה שבידי ישראל על כך היא מלאה ומדוייקת ולא תמיד ניתן לפרסמה, אך ככל שהדבר אפשרי (ולפחות בחדרי הדיונים), נכון להדגיש את מה שעלול להמשיך לאיים עלינו, מבלי להמעיט בחשיבותו של מה שהושג עד כה.

אין חסינות למנהיגי חמאס בקטאר

על ישראל לפעול נגד מנהיגי חמאס בקטאר כדי לקדם את המאמץ לשחרור החטופים. גריעתם של סינואר ושל בכירי הזרוע הצבאית של חמאס-עזה, העבירה את כובד המשקל בקבלת ההחלטות, אל ההנהגה היושבת בדוחה, שנהנתה עד כה מחסינות לא מובנת מפני ידה הארוכה של ישראל. בנסיבות אלה ולנוכח ההתקשות מצד חמאס, נכון להסיר את הכפפות גם מולה. אם יש אילוצים שמחייבים זאת, אפשר להבהיר זאת לקטאר מראש.

מלחמה ⁷ גאות ושפל

עם סיומו של חודש אוקטובר המדמם, חשוב לומר: בכל מלחמה, וגם בזו, יש רגעים של גאות ושפל. כדי להעריך נכונה את המצב, עלינו להתרומם מעליהם ולראות את התמונה הרחבה: ישראל מפרקת בתהליך הדרגתי את טבעת האש שאיראן בנתה סביבה, משקמת את ההרתעה שהתרסקה בשבעה באוקטובר ויוצרת מציאות ביטחונית חדשה.

התפרסם בישראל היום, בתאריך 01.11.2024.